

KAJSZIBARACK ÜLTETVÉNYEK KÁRTEVŐEGYÜTTÉSE

PÉNZES BÉLA, HÁRI KATALIN, HALTRICH ATTILA, JUHÁSZ ÁGNES, SZABÓ ÁRPÁD
és FAIL JÓZSEF

Budapesti Corvinus Egyetem, Kertészettudományi Kar, Budapest

Az elmúlt évtizedben a kajszibarack növényvédelmét alapvetően a kórokozók határozták meg. A kórokozók elsődleges szerepe mellett, gyakran megfedkedtünk a kártevő rovarok elleni növényvédelem környezetbarát lehetőségeinek kutatásáról és fejlesztéséről. A kajszibarack termesztési, továbbá a növényvédelmi módszereinek változása hatással lehet az ültetvények kártevőegyüttesének alakulására, ezért vizsgálatokat kezdtünk a kajszibarack ültetvények kártevőinek felmérésére és a kártevők migrációjának vizsgálatára.

Módszeres kísérleteinket és vizsgálatainkat 2006-2007 években, három (Pomáz, Heves, Soroksár) eltérő ökológiai adottságú, korú, fajta-összetételű és növényvédelmi kezelésben részesített üzemi kajszibarack ültetvényben végeztük. Az ültetvények kártevőinek felmérésével párhuzamosan a kártevők előrejelzési módszerének fejlesztéséhez, a barackmoly és keleti gyümölcsmoly rajzásának és migrációjának megfigyelését is elvégeztük.

Megállapítottuk, hogy a kajszibarack ültetvények kártevőegyüttese valamennyi termőhelyen kevés fajból áll. A kártevők előfordulását a környezet, az ültetvény kora és a peszticidterhelés mértéke egyaránt befolyásolja. 2007-ben a kajszibarackon korábban kártételt nem okozó levéltetvek károsítottak. A hamvas szilva-levéltetű (*Hyalopterus pruni*) és különösen a tündérrózsa-levéltetű (*Rhopalosiphum nymphaeae*) fajtánként eltérő, valamennyi ültetvényben előforduló kártételét figyeltük meg. Az idősebb ültetvényekben a nagy farontólepke (*Cossus cossus*) a pusztulófélben lévő fákon jelent meg.

A tavaszi kártevő aszpektus legjelentősebb csoportját a hajtáson és a gyümölcsön egyaránt károsító polifág araszó hernyók (*Operophtera brumata*, *Erannis defoliaria*) jelentik. A dombvidéki kajszibarack ültetvényekben a bagolylepkék (*Cosmia trapezia*, *Eupsilia transversa*) fiatal hajtásokon okozott kártételének újonnan jelentkező veszélyére hívjuk fel a figyelmet. A tavaszi aszpektus kártevői összességében a hajtások 7-14 %-án okoztak kártételt. Az érett gyümölcsön végzett felmérések alapján a közel 2 %-os minőségrontó rovarok által okozott kártétel 60 %-a az araszó hernyók tavaszi kártételétől származik. Így kajszibarack ültetvényekben a virágzás utáni inszekticid kezelés indokolt.

A kémiai védelemben részesített és a légtértelített ültetvényekben a gyümölcsmolyok kártételét illetően szignifikáns eltérés nem volt. A gyümölcsök vizsgálata során megállapítottuk, hogy a gyümölcsmolyok által okozott kártétel mértéke a júniustól augusztus végéig elhúzódó szüreti időszakban általánosan ezrelékes, legfeljebb 2 %-os szinten alakult. A károsított kajszibarackból kinevelt állatok többsége barackmoly és keleti gyümölcsmoly volt, de almamoly imágót is találtunk. Feltételezhető, hogy a későn érő kajszibarack fajták kártevőegyüttese a migráció útján érkező almamollyal, esetleg más fajokkal is bővíthet, ami a légtértelítéssel védekezés lehetőségét kicsiny méretű ültetvényben kockázatosá teheti.

A kutatás az **OM00034/2007** sz. pályázat támogatásával készült.